

Tallinna Õismäe Gümnaasiumi põhikooli ainekava

Õppeaine: LOODUS- JA INIMESEÕPETUS	Klass: 2. KLASS
<p>Eesmärgid: I kooliastmes õpitakse tundma põhiliselt lähiümbrust ning igapäevaelu nähtusi. Uusi teadmisi ja oskusi kujundades keskendutakse peamiselt looduse vahetule kogemisele ning praktilisele tegevusele. Kooliastme lõpuks jõutakse loodusnähtuste kirjeldamiselt lihtsamate seoste loomiseni ja järelduste tegemiseni. Kujuneb huvi looduse ja ümbritseva vastu ning oskus looduses käituda. Inimeseõpetuses on rõhk õpilase enesekohasel pädevusel ning enese suhestamisel lähiümbrusega, integreerides ühiskonnaõpetuse temaatikat.</p> <p>Loodusõpetus Erinevate elukeskkondade taimede ja loomadega ning nende peamiste eluvaldustega tutvumine õpetab mõistma organismide ja elukeskkonna seoseid ning märkama elurikkust ja kohastumusi. Inimese teema loob aluse inimese kui loodusteaduste uurimisobjekti ja keskkonna seoste mõistmisele. Tutvutakse inimese tervist mõjutavate teguritega ning tervisliku eluviisi tähenduse ja tähtsusega Mõõtmise ja võrdlemise teema on oluline uurimuslikus õppes, luues aluse andmete korrektse kogumise, vormistamis- ja analüüsioskuste kujundamisele. Ilma teema kujundab loodusvaatluste läbiviimise, andmete kogumise ja järelduste tegemise oskust. Teema näitab looduslike tingimuste otsest mõju inimtegevusele ja aitab seeläbi mõtestada inimese ja looduse seoseid.</p> <p>Inimeseõpetus Õpilane tunneb ja väärtustab isiksuse arenemisele ning sotsialiseerumisele kaasa aitavate teadmiste, oskuste ja hoiakute kujunemist järgmistes valdkondades: - enesekohased ja sotsiaalsed oskused; - füüsiline, vaimne, emotsionaalne ja sotsiaalne areng - tervis ja tervislik eluviis - turvalisus ja riskikäitumise ennetamine - üldinimlikud väärtused: ausus, hoolivus, vastutustunne ja õiglus.</p>	
<p>Õppesisu ja -tegevus: Loodusõpetus: ORGANISMID JA ELUPAIGAD (15 tundi) Maismaataimed ja -loomad, nende välisehitus ja mitmekesisus. Taimede ja loomade eluvaldused: toitumine ja kasvamine. Koduloomad. Veetaimede ja -loomade erinevus maismaa organismidest. Looduse kui elukeskkonna kaitse. Iga taime, linnu ja looma õpetamise juures rõhutada, et kõik looduses on omavahel seotud või kellelegi ja millekski vajalik. Tuleb mõelda, mida igaüks meist saaks tegemata jätta või teha planeedi Maa üldiseks kaitseks ja kõige elava heaoluks („ökoloogiline jalajälg“). Lõiming: Antud õppeteemaga kujundatakse väärtus-, sotsiaalset, enesemääratlus-, õpi- ja suhtluspädevust. Teemal on oluline roll läbiva teema „Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng“ elluviimisel. Elu ja elukeskkonna säilitamiseks vajalikud väärtushinnangud aitavad ellu</p>	

rakendada ka läbivat teemat „Väärtused ja kõlblus“.

INIMENE (9 tundi)

Inimene. Välisehitus. Inimese toiduvajadused ja tervislik toitumine. Hügieen kui tervist hoidev tegevus. Inimese elukeskkond.

Lõiming: Antud õppeteemaga kujundatakse väärtus-, sotsiaalsed, enesemääratlus-, õpi-, suhtlus-, matemaatika- ja ettevõtlikkuspädevust. Teema on oluline läbivate teemade „Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng“ ning „Tervis ja ohutus“ käsitlemisel. Soovitav on see teema lõimida inimeseõpetuse teemaga „Mina ja tervis“.

MÕÕTMINE JA VÕRDLEMINE (5 tundi)

Kaalumine, pikkuse ja temperatuuri mõõtmine ning võrdlemine. Temperatuuri mõõtmine erinevates keskkondades.

Lõiming: Teema on väga tähtis matemaatikapädevuse kujundamisel. Antud õppeteemaga kujundatakse ka väärtus-, sotsiaalsed, enesemääratlus-, õpi- ja suhtluspädevust.

ILM (6 tundi)

Ilmastikunähtused. Ilmavaatlused.

Lõiming: Antud õppeteemaga kujundatakse väärtus-, sotsiaalsed, enesemääratlus-, õpi-, suhtlus-, matemaatika- ja ettevõtlikkuspädevust. Teema on oluline läbivate teemade „Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng“ ning „Tervis ja ohutus“ käsitlemisel. Lõiming tööõpetusega, eesti keelega, muusikaga, kehalise kasvatusesega.

Inimeseõpetus:

MINA

Välimus. Huvid. Erinevate sugupoolte sarnasused ning erinevused. Inimese väärtustamine. Viisakas käitumine.

Lõiming: Teema arendab oskust väärtustada iseennast ning teisi. Kujundada sallivat suhtumist kaaslastesse. Lõiming eesti keele ning kunstiõpetusega.

MINA JA TERVIS

Terve ja haige inimene. Tervise eest hoolitsemine. Ravimid. Tervislikud eluviisid (mitmekülgne toit, piisav uni ja puhkus, ning liikumine ja sport). Abi saamise võimalused. Esmaabi.

Lõiming: Teema on oluline suutmaks mõista ja väärtustada kehalise aktiivsuse tähtsust tervisliku eluviisi ühe osana. Lõiming kehalise kasvatuses, eesti keele ning matemaatikaga.

MINA JA MINU PERE

Kodu. Koduarmastus. Perekond. Erinevad pered. Vanavanemad ja teised sugulased. Pereliikmete tegevus ja rollid. Vanemate ja teiste inimeste tööd. Kodused tööd. Kohuse- ja vastutustunne. Kodu traditsioonid. Koduümbrus ja naabruskond. Ohud kodus ja kodu ümbruses.

Lõiming: Lõimumine matemaatika eesti keele ning kunstiõpetusega.

MINA: AEG JA ASJAD

Aja kulg. Aja planeerimine. Asja väärtus ja hind. Õpilane oskab eristada oma ja võõrast asja ning mõistab, et võõrast ei tohi loata võtta. Väärtustab ausust asjade jagamisel.

Lõiming: Antud õppeteemaga kujundatakse matemaatikapädevuste – ajaarvamine, planeerimine jne kujunemist. .

MINA JA KODUMAA

Eesti – minu kodumaa. Kodukoht. Rahvakalendri tähtpäevad (mardi -ja kadripäev, jõulud, lihavõttepühad).

Lõiming: Kutuurilise pädevuse kujundamine. Eesti kultuuriteemade käsitlemine, eneseteostus,

rahvakultuur ja loominguline eneseväljendamine. Lõimumine kunstiõpetuse ning eesti keelega.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine:

1. Loodusvaatlused: taimede välisehitus, loomade välisehitus.
2. Ühe taime või looma uurimine, ülevaate koostamine.
3. Uurimus: taime kasvu sõltuvus soojusest ja valgusest.
4. Loomaaia või loomapargi külastus või lemmikloomapäeva korraldamine.
5. Enesevaatlus, mõõtmine.
6. Oma päevamenüü tervislikkuse hindamine.
7. Kehade kaalumine.
8. Õpilaste pikkuste mõõtmine ja võrdlemine.
9. Temperatuuri mõõtmine erinevates keskkondades.
10. Õppekäigud: organismid erinevates elukeskkondades; asula kui inimese elukeskkond
11. Õppekäigud: muuseum, teater
12. Ühe rahvakalendri tähtpäeva uurimine, ülevaate koostamine
13. Uurimus: taaskasutuse võimalused

Õppetulemused:

Organismid ja elupaigad

Õpilane

- 1) teab õpitud maismaaloomi ja -taimi, teab loomade ja taimedega seotud ohtusid ning looduslikke ohte;
- 2) oskab rühmitada ja ära tunda kodukoha levinumaid taime- ja loomaliike;
- 3) kasutab õppetekstides leiduvaid loodusteaduslikke mõisteid suulises ja kirjalikus kõnes;
- 4) kirjeldab taimede ja loomade välisehitust, seostab selle elupaiga ja kasvukohaga ning toob näiteid nende tähtsusest looduses;
- 5) oskab teha lihtsamaid loodusvaatlusi;
- 6) teab, et organism hingab, toitub, kasvab, paljuneb;
- 7) kirjeldab õpitud maismaaloomade välisehitust, toitumist ja kasvamist, seostab neid elupaigaga;
- 8) kirjeldab taimede välisehitust, märkab ja kirjeldab taimede arengut;
- 9) eristab mets- ja koduloomi;
- 10) teab, miks peetakse koduloomi, ja oskab nimetada nende vajadusi;
- 11) teab koduloomadega seotud ohtusid;
- 12) oskab märgata ja kirjeldada koduloomade arengut;
- 13) teab õpitud veetaimi ja -loomi;
- 14) teab, et on olemas erinevad elupaigad, et erinevatel organismidel on erinevad nõuded elukeskkonnale;
- 15) teab maismaa- ja veetaimede põhierinevusi;
- 16) vaatlleb taimi ja loomi erinevates elukeskkondades;
- 17) suhtub hoolivalt elusolenditesse ja nende vajadustesse;

- 18) väärtustab veetaimede ja -loomade mitmekesisust ja tähtsust looduses;
- 19) suhtub vastutustundlikult koduloomadesse, ei jäta koduloomi hoolitsuseta;
- 20) väärtustab uurimuslikku tegevust.

Inimene

Õpilane

- 1) teab kehaosade nimetusi;
- 2) näitab ja nimetab kehaosi;
- 3) kirjeldab inimese välisehitust, kasutades mõõtmistulemusi;
- 4) teab, et toituda tuleb võimalikult mitmekesiselt ning regulaarselt ja et väärtoitumine toob kaasa tervisehäireid;
- 5) teab, et kiirtoidud ei ole tervislikud;
- 6) oskab järgida tervisliku toitumise põhimõtteid ning hügieeninõudeid;
- 7) oskab leida toiduainete pakenditelt talle vajalikku teavet;
- 8) teab, kuidas hoida oma tervist, silmi, hambaid;
- 9) teab, kelle poole tervisemurega pöörduda;
- 10) järgib hügieeninõudeid, hoolitseb keha puhtuse eest;
- 11) oskab näha ohtu tundmatutes esemetes, eristada tervisele kasulikke ja kahjulikke tegevusi;
- 12) teab, et inimesed elavad erinevates elukeskkondades;
- 13) toob näiteid, kuidas inimene oma tegevusega muudab loodust;
- 14) teab, et oma tegevuses tuleb teistega arvestada;
- 15) tarbib vastutustundlikult, väldib enda ja teiste tervise kahjustamist ning toimib keskkonda hoidvalt;
- 16) võrdleb inimeste elu maal ja linnas;
- 17) väärtustab inimest ja tema vajadusi ning tervist.
- 18) väärtustab tervislikku eluviisi, tervislikku toitumist ja puhtust;
- 19) püüab vältida enda ja teiste tervise kahjustamist;
- 20) väärtustab erinevaid huvisid ja harrastusi.

Mõõtmine ja võrdlemine

Õpilane

- 1) teab, et mõõtmine on võrdlemine mõõtühikuga;
- 2) viib läbi lihtsate vahenditega tehtavaid praktilisi töid, järgides juhendeid ja ohutusnõudeid;
- 3) kaalub kehi, mõõdab temperatuuri ja pikkusi korrektselt, valides sobivaid mõõtmisvahendeid;
- 4) mõistab mõõtmise vajalikkust, saab aru, et mõõtmine peab olema täpne.

Ilm

Õpilane

- 1) teeb ilmavaatlusi, iseloomustab ilma;
- 2) teeb ilmateate põhjal järeldusi ning riietub vastavalt;
- 3) tunneb huvi uurimusliku tegevuse vastu.

Mina

Õpilane

1. kirjeldab oma väärtusi, huve ja tegevusi, mida talle meeldib teha:

2. teab, mille poolest erinevad ja sarnanevad sugupooled;
3. nimetab, mille poolest ta sarnaneb teistega ja erineb teistest;
4. väärtustab iseennast ja teisi;
5. mõistab viisaka käitumise vajalikkust;

Mina ja tervis

Õpilane

1. kirjeldab, kuidas oma tervise eest hoolitseda;
  2. kirjeldab tervet ja haiget inimest;
  3. teab, kas haigused on nakkuslikud või mitte;
  4. teab, et ravimeid võetakse siis, kui ollakse haige, ning ravimid võivad olla inimese tervisele ohtlikud;
  5. mõistab ja kirjeldab tervise hoidmise viise: mitmekesine toit, uni ja puhkus ning liikumine ja sport;
  6. demonstreerib õppesituatsioonis lihtsamaid esmaabivõtteid ja abi saamise võimalusi;
- teab hädaabi telefoninumbrit ja oskab kutsuda abi;

Mina ja minu pere

Õpilane

1. kirjeldab, mille poolest perekonnad erinevad ja sarnanevad;
2. väärtustab üksteise abistamist ja arvestamist peres;
3. teab oma kohustusi peres;
4. selgitab lähemaid sugulussuhteid;
5. kirjeldab pereliikme erinevaid rolle kodus;
6. teab inimeste erinevaid töid ja töökohti;
7. kirjeldab ja eristab võimalusi, kuidas abistada pereliikmeid kodustes töödes;
8. jutustab oma pere traditsioonidest;
9. oskab käituda tänaval;
10. kirjeldab ohtlikke kohti ja olukordi kooliteel ja koduümbruses ning valib ohutu tee sihtpunkti;
11. väärtustab toetavaid peresuhteid ja kodu.

Mina: aeg ja asjad

Õpilane

1. eristab, mis on aja kulg ja seis;
2. oskab koostada oma päevakava, väärtustades aktiivset vaba aja veetmist;
3. väärtustab oma tegevusi, mis on positiivsete tunnete tekkimise allikaks;
4. selgitab asjade väärtust;
5. oskab eristada oma ja võõrast asja;
6. väärtustab ausust asjade jagamisel;

Mina ja kodumaa

Õpilane

1. tunneb ära Eesti Vabariigi lipu ja vapi;
2. oskab nimetada Eesti Vabariigi pealinna, sünnipäeva ja presidenti;
3. leiab euroopa kaardilt Eesti ning Eesti kaardilt kodukoha;
4. tunneb kodukoha sümboolikat;
5. nimetab oma kodukoha tuntud inimesi ja paiku ning väärtustab kodukohta;
6. kirjeldab mardi- ja kadripäeva, jõulude ning lihavõttepühade rahvakombeid;
7. väärtustab Eestit, oma kodumaad.

Hindamine:

Loodusõpetus

Hindamise eesmärk on toetada eelkõige õpilase arengut ja õpimotivatsiooni. Motiveerijaks ei tohi kujuneda hinne. Märksa olulisem on näidata, kuidas õpitu praegu ja tulevikus õpilase enda eluga seotud on – kuidas õpitud kasutada saab.

Õpitulemusi hinnatakse selle vanuseastme hindamis põhimõtete järgi. Hinnangute andmisel ja numbrilisel hindamisel võetakse aluseks ainekavaga määratletud õpitulemused ning nende sõnastamiseks kasutatavad tegevused.

Kujundavalt hinnatakse õppe kestel toimuvat ja keskendutakse eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside antakse õigeaegselt ja täpselt ning kirjeldatakse õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi. Esitatakse ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut. Kujundavas hindamises on tähtis koht õpilase enesehinnangul.

Kokkuvõtva hindamise korral võrreldakse õpilase õpitulemusi tema õppe aluseks olevas kooli ainekavas toodud oodatavate tulemustega. Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega.

Uurimuslike tööde puhul ei hinnata ainult lõpptulemust, vaid ka protsessi. Arvestatakse uurimisküsimuse sõnastamise/esitamise oskust, uurimistööde tegemise korrektsust, mõõtmise täpsust, juhendi ja ohutusnõuete järgimist, kogutud andmete töötlemise (kirjeldamine, võrdlemine jne) ning tulemuste vormistamise õigsust ja korrektsust ning tulemuste üldistamist oma teadmiste taustal.

Käitumisele (nagu huvi tundmine, tähtsuse mõistmine, väärtustamine, vajaduste arvestamine ning käitumine laboratooriumis ja looduses) antakse hinnanguid.

Inimeseõpetus

Hindamine inimeseõpetuses tähendab konkreetsete õpitulemuste saavutuste ning õppija arengu toetamist. Põhirõhk on õpilase arengu toetamisel, et tal kujuneks positiivne minapilt ja adekvaatne enesehinnang. Hinnatakse õpilase teadmiseid ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekava taotletavate õpitulemustele. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirja vead, mida hindamisel ei arvestata. Tulemuste hindamisel kasutatakse nii sõnalisi hinnanguid, kui ka numbrilisi hinneid. Oluline on õpilase enda roll hindamisel, pakkudes võimalusi enesehindamiseks.

Inimeseõpetuses hinnatakse õpilaste teadmiseid ning oskusi, kuid ei hinnata õpilaste väärtusi ega hoiakuid. Hoiakute ja väärtuste kohta antakse õpilastele tagasisidet.

Õpitulemuste hindamise vormid on mitmekesised:

Suuliste ja kirjalike ülesannete puhul õpilane:

- selgitab ning kirjeldab mõistete omavahelisi seoseid;
- selgitab oma arvamusi, hinnanguid, seisukohti ja suhtumisi, seostades neid omandatud teadmistega;
- eristab, rühmitab, võrdleb ja analüüsib olukordi, seisundeid, tegevusi, ning tunnuseid lähtuvalt õpitulemustest;
- demonstreerib faktide, mõistete ning seaduspärasuste tundmist lähtuvalt õpiülesannete sisust.

Praktiliste ülesannete puhul õpilane:

- rakendab teoreetilisi teadmisi praktiliselt õppesituatsioonis
- demonstreerib õpitulemustes määratud oskusi õpituatsioonis;
- kirjeldab õpitulemustes määratud teadmiste ja oskuste rakendamist igapäevaelus.

Õppematerjalid (õpikud, töövihikud, ülesannete kogud, CD-d, DVD-d, õppeprogrammid jt):

T. Elvisto, M. Hallik, A. Kriiska. Loodus- ja inimeseõpetuse tööraamat 2. klassile, 1.-2. osa. *Avita, 2011.*

M. Hallik. Loodus- ja inimeseõpetuse töövihik 2. klassile, 1.-2. osa. *Avita, 2011.*

M. Hallik, B. Peensoo. Aktiivõppe töölehed, tunnikontrollid ja kontrolltööd 2. klassile. *Avita, 2012.*

Lisamaterjalid õpetajale kirjastuse *Avita* kodulehel

Lingid: avita.ee/lisa/ ; avita.ee/abiks_õpetajale

[google.ee /otsing](http://google.ee/otsing)

www.miksike.ee

youtube.com

targaltinternetis.ee/lastele/

et.wikipedia.org/wiki/

loodusheli.ee

looduskalender.ee

www.koolielu.ee

lastekas.ee

lastejaam.err.ee

maria_lingikogu.blogspot.com

puzzlemaker.com

www.sunsite.ee/loomad/

sunsite.eenet.ee/taimed/

www.tallinn.ee/loodusmuuseum/

www.zzz.ee/zoo/

www.ut.ee/BGZM/zoom.html